İstanbul Üniversitesi
EDEBİYAT FAKÜLTESİ

Université de Limoges

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
EDEBİYAT FAKÜLTESİ
II. Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi
(CONGIST'19)

BİLDİRİ ÖZETLERİ
(ABSTRACTS)

Kongre web sitesi congist.org edebiyat.istanbul.edu.tr /İstanbul Universitesi

TÜRK HAVA YOLLARI
Katkılarıyla

İstanbul Üniversitesi
EDEBİYAT FAKÜLTESİ

Université de Limoges

LIMOGES ÜNİVERSİTESİ

TÜRKİYE DİL VE EDEBİYAT DERNEĞİ

TÜRKİYE BELEDİYELER BİRLİĞİ

İş Birlikleri ile

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ EDEBİYAT FAKÜLTESİ
II. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ (CONGIST'19)

- ŞEHRİN DİLİ -

18-20 EYLÜL 2019

İSTANBUL

BİLDİRİ ÖZETLERİ
(ABSTRACTS)

Katkılarıyla

AĞLARDA İNŞA EDİLEN SESSEL DEMOKRASİ: İSTANBUL BOĞAZI'NIN SESLERİNİ ÇEVİRMEK

Emine Bogenç DEMİREL[1]

Zeynep GÖRGÜLER[2]

ÖZET

Araştırma nesnesi olarak *ses*, bir yandan toplumsal dokudaki hiyerarşileri ve eşitsizlikleri yeniden üreten bir tahakküm aracı olarak işlev görmekte, diğer yandan ise sözü edilen toplumsal koşulları dönüştüren direniş biçimlerinin yapılanmasına aracılık etmektedir. Bu çerçevede, sessel pratiklerin toplumsal sonuçları üzerinde duran Sterne, *kenti* sessel pratiklerin üretildiği, deneyimlendiği ve tüketildiği bir alan olarak ele almak gerektiğinin altını çizmektedir (2012: 2). Bu doğrultuda gelişen kent algısıyla birlikte, çevirinin sessel bir dönüşüm pratiği olduğunu hatırlamak yerinde olacaktır (Meschonnic, 1982: 87). Ağ temelli yeni toplumsallıklar, sessel bir dönüşüm hareketi olan çeviri pratiğini yeniden yapılandırmaktadır. Algoritmalar etrafında gelişen çeviri pratiği, demokratikleşme ve sivilleşme yönünde gelişen yeni toplumsal hareketlerin tetikleyici ve sürdürücüsü olarak ele alınmaktadır (O'Hagan, 2016: 941; Peréz-Gonzàlez ve Susam-Saraeva, 2012: 152; Demirel vd. 2015).

İlgili araştırma kapsamında, yeni medya sanatçısı Sinan Bökesoy tarafından üretilen *1 city 1001 vibrations*[3] [*1 şehir 1001 titreşim*] adlı İstanbul Boğazı'nı konu alan mültimedya temelli ses yerleştirmesinin, yukarıda değinilen ses-çeviri-kent ekseninde öne çıkan disiplinler ötesi yaklaşımlar çerçevesinde çözümlenmesi amaçlanmaktadır. Bökesoy, Kız Kulesi ve Sepetçiler Kasrı'na yerleştirdiği mikrofonlarla kayıt altına aldığı İstanbul Boğazı'na özgü sesleri (gemi düdükleri, martı sesleri, ezan sesleri, motor gürültüleri...), yapay zekâyla desteklenen robotların eşlik ettiği bir müzik performansına dönüştürmektedir. Bir başka deyişle, robotların perküsyon çalan sanatçılara dönüşmesi sonucunda, İstanbul Boğazı'nın akustik haritası algoritmik yorumlamayla müzikal bir mimariye çevrilmektedir.

İstanbul Boğazı'nın akustik potansiyelinden beslenen ilgili ses yerleştirmesi, çok alanlı etnografik çözümleme odağında etik ve deontolojik bir kavrayışla irdelenecektir. İlgili yeni medya sanatçısının, bu süreçte geliştirdiği çeviri temelli üretim taktiklerinde ve performans sergileme biçimlerinde, toplumsal hiyerarşileri ve tahakkümü ortadan kaldıran katılımcı demokrasi anlayışına ilişkin değerlerin izleri sürülecektir. İstanbul Boğazı'na ait ses titreşimlerinin mekânsal ve zamansal dönüşümünü çeviri eylemi odağında sorgularken, İstanbul Boğazı'nın bilimsel, teknolojik ve sanatsal üretim potansiyellerinin ortaya konması ve görünür kılınması araştırılacaktır.

Anahtar Kelimeler: İstanbul Boğazı, ses, çeviri pratikleri, demokrasi

---

[1] Prof. Dr., Yıldız Teknik Üniversitesi, e.bodem@gmail.com, İstanbul/Türkiye.

[2] Arş. Gör. Dr., Yıldız Teknik Üniversitesi, zeynepsuter@gmail.com, İstanbul/Türkiye.

[3] İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansı Müzik ve Opera Yönetmenliği'nin destekleriyle "Gelecekten Masallar" projesi kapsamında gerçekleştirilmiştir. Bkz. https://www.youtube.com/watch?v=kCGSpEoS5aU